

Biztonságtudományi Doktori Iskola – Óbudai Egyetem

A tantárgy neve: A geopolitikai és a geostratégia – mint a biztonság vizsgálatának módszere

Mely területhez tartozik: Biztonságtudomány tématerületet megalapozó tantárgy

A tantárgy kreditértéke: 6 kredit

A tantárgy előadója: prof. dr. Szternák György egyetemi tanár

A tantárgy oktatásának célja:

Megismertetni a doktorandusz hallgatókkal a geopolitika és a geostratégia elméleti összefüggéseit, történelmi háttérét, a legfontosabb iskolákat; és gyakorlati alkalmazásukat a biztonság formáinak (személyi, pénzügyi, szociális, technikai, környezeti, katonai, gazdasági stb.) elemzése során. Az oktatás során a doktoranduszhallgatók ismerjék meg a biztonság földrajzi, történelmi és társadalomtudományi megközelítésű vizsgálatát, valamint annak módszerét. A tantárgy oktatása segíti a doktorandusz hallgatókat a biztonság tudományos igényű megismerésében; a választott témájukhoz kapcsolódó ismeretek elsajátításában.

A tantárgy előfeltétele: nincs

A tantárgy tartalma:

A geopolitika és a geostratégia helye a tudományok rendszerében; fogalom és vizsgálati módszer a biztonság tükrében. A legfontosabb geopolitikai iskolák, azok képviselői; az iskolák jellemzői, hatásuk a geostratégiára. A geostratégia gyakorlati megjelenése – az államok védelmi képességének összetevői – személyi, szervezeti, technikai és elméleti szempontok alapján. A korszerű katonai műveletek jellemzői, – mint a geostratégia gyakorlati megjelenése. A fegyveres erő és a biztonság kapcsolata. Az európai biztonság kérdése az európai rakétavédelmi rendszer kiépítésének tükrében. Az Egyesült Államok, a NATO és az Oroszországi Föderáció geopolitikai, geostratégiai álláspontja az európai rakétavédelmi rendszerről a biztonság szavatolásának tükrében. Az energia (kőolaj, földgáz és más energiák) valamint az ivóvíz geopolitikai, geostratégiai jelentősége napjainkban és a jövőben. Az energia és az ivóvíz – mint geostratégiai tényező.

The geopolitical and the geostrategic location in the system of sciences. Definitions and test methods in light of security. The most important geopolitical schools and their representatives; the characteristics of schools, their impact on geostrategic.

The ability of state security components - based on personal, organizational, technical and theoretical aspects of the practical appearance. The Modern military operations - as a practical

geostrategic appearance. The armed forces and security relationship. The issue of European security in the light of the deployment of the European Missile Defense System. In the United States, NATO and the Russian Federation geopolitical, geostrategic position in the European Missile Defense System to ensure safety of the light.

The energy (oil, natural gas and other energies) as well as drinking water geopolitical, geostrategic importance now and in the future. The energy and water - as a geostrategic factor.

A tantárgy ismeretének számonkérési formája és a felkészülési (vizsga) kérdések:

A doktori iskola szabályzatában rögzítetteknek megfelelően a tantárgy oktatásának befejezése után a hallgatók szóbeli vizsgát tesznek a következő felkészülési kérdések alapján:

- 1) A geopolitika és a geostratégia, mint a biztonság vizsgálatának módszere.
- 2) Az államok védelmi képességének összetevői a biztonság szavatolásának tükrében.
- 3) Az európai rakétavédelmi rendszer elmélete, tudományos és technikai háttere. A kiépítés hatása az európai és a világ biztonságára.
- 4) Az energia, mint geopolitikai és geostratégiai tényező – a biztonság tükrében.
- 5) A Föld ivóvíz készlete. Az ivóvíz és a biztonság (személyi, helyi, regionális és globális) kapcsolata. Az ivóvíz, mint geostratégiai tényező.

Ajánlott irodalom:

Szternák György: Társadalmi problémák - biztonsági kockázatok.

SZAKMAI SZEMLE 3: pp. 5-18. (2011)

Szternák György: Отображение изменения российского геополитического размышления в новой военной доктрине. Az új orosz katonai doktrína legfontosabb megállapításai a geopolitika tükrében.

MILITARY THOUGHT 4:(4) pp. 10-20. (2010)

Szternák György: A NATO új stratégiája és a fegyveres erő feladatai, fejlesztése közötti kapcsolat.

SEREG SZEMLE: 1: pp. 21-36. (2011)

Szternák György: Az európai rakétavédelem.

FELDERÍTŐ SZEMLE 11:(2) pp. 9-25. (2012)

Szternák György: Az európai rakétavédelmi rendszer kiépítésével kapcsolatos orosz lépések és azok háttere.

SZAKMAI SZEMLE 2012:(2) pp. 5-31. (2012)

Szternák György: Oroszország állami politikájának alapjai a nemzetközi információs biztonság terén a 2020-ig terjedő időszakra.
NEMZETBIZTONSÁGI SZEMLE (ONLINE) 1:(1) pp. 121-133. (2013)

Szternák György: Изменение российского геополитического и геостратегического мышления: /Исторический обзор периода 2000-2010 годов/ : Gondolatok az orosz geopolitika, geostratégia fejlődéséről.
HADTUDOMÁNYI SZEMLE 6:(4) pp. 161-179. (2013)

Szternák György: A Gyors Globális Csapás elgondolás katona-technikai háttere.
HADMÉRNÖK 9:(2) pp. 128-139. (2014)

Szternák György: A katonai műveletek elmélete és gyakorlata a feldolgozott tapasztalatok alapján (1.).
HONVÉDSÉGI SZEMLE: (2008) 142:(2014/2) pp. 8-22. (2014)

Szternák György: A katonai műveletek elmélete és gyakorlata a feldolgozott tapasztalatok alapján (2.).
HONVÉDSÉGI SZEMLE: (2008- 142:(2014/3) pp. 14-27. (2014)

Szternák György: A katonai műveletek új formája – a hibrid műveletek.
SZAKMAI SZEMLE 2015:(1) pp. 120-136. (2015)

Szternák György: Az Oroszországi Föderáció katonai doktrínájának biztonságpolitikai és katonai-technikai háttere.
SZAKMAI SZEMLE 2015:(2) pp. 82-111. (2015)

Galló Béla: Az új kapitalizmus régi világa
Napvilág Kiadó Budapest, 2011.

Oroszország és Európa
Zrínyi Kiadó Budapest, 2004.

Fischer Ferenc: A megosztott világ történelmi-politikai atlasza, Janus Pannonius Tudományegyetem Pedagógus Szakma Megújítása Projekt Programiroda, Pécs-Budapest 1996.

Elektronikus irodalom:

Szilágyi István: A földrajz a történelem kulcsa.
<http://www.matud.iif.hu/2011/11/10.htm>

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence.
<http://www.ccdcoe.org/2.html>

Основы государственной политики Российской Федерации в области международной информационной безопасности на период до 2020 года.
<http://www.scrf.gov.ru/documents/6/114.html>

Phased Adaptive Approach To Missile Defense In Europe Overview For The Atlantic Council, 7 October 09.

http://www.mda.mil/global/documents/pdf/ps_hasc100109.pdf

Сергей Марков: ЕвроПРО угрожает безопасности России.

<http://army-news.ru/2011/11/evropro-ugrozhaet-bezopasnosti-rossii/>

NATO Wales Summit Guide

http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_112073.htm?selectedLocale=en

Prof. dr. Szternák György
egyetemi tanár